

provincie **HOLLAND**
ZUID

DIRECTIE GROEN,
MILIEU
afdeling Milieu

CONTACTPERSOON

mw. ir. C.E. van Dam

DOORKIESNUMMER

070 - 441 76 47

E-MAIL

dam-c@pzh.nl

PROVINCIEHUIS
Zuid-Hollandplein 1
Postbus 90602
2509 LP Den Haag

TELEFOON

070 - 441 72 95

FAX

070 - 441 78 26

WEBSITE

www.pzh.nl

Tram 1 en 9 en
bus 65 en 88 stoppen
bij het provinciehuis.
Vanaf station Den Haag CS
is het tien minuten lopen.
De parkeerruimte voor
auto's is beperkt.

zaak 3024265		doss.	
handelingen: WATER EN			
LMV / 2003004410			
via	datum	kopie kennisn.	medebch.
Date of hand. van:		dat. ontv.	
behandeld door: HHE		datum	paraaf

Ministerie van VROM (IPC 213)
t.a.v. dhr. ir. J. van der Vlist
Directeur Generaal Milieubeheer
Postbus 30945
3870 DA Den Haag

ONS KENMERK

DGWM/2002/13321

UW KENMERK

BIJLAGEN

DATUM

6 JAN, 2003

ONDERWERP

Handreiking Luchtkwaliteit en Ruimtelijke Ordening (module verkeer)

Geachte heer van der Vlist,

Bij de uitvoering van de oude Besluiten luchtkwaliteit en het nieuwe Besluit luchtkwaliteit (Staatsblad 2001, 269) wordt binnen de provincie een omissie in de regelgeving ervaren. Dit heeft met name betrekking op het raakvlak luchtkwaliteit en ruimtelijke ordening. Om dit gat te dichten is door Gedeputeerde Staten in 1999 de Handreiking Luchtkwaliteit en Ruimtelijke Ordening (module verkeer) vastgesteld. In deze Handreiking zijn gevoelige bestemmingen voor luchtkwaliteit benoemd en is aangegeven op welke manier luchtkwaliteit bij de planvorming bepaald dient te worden. Tevens is een checklist en een toetsingskader voor het raakvlak van beide beleidsvelden opgenomen. Aansluitend hierop is door de provincie de 'zonekaarten luchtkwaliteit' uitgebracht, waarop berekende concentraties luchtverontreiniging langs het Zuid-Hollandse hoofdwegennet in beeld is gebracht.

Het in werking treden van het Besluit luchtkwaliteit (Staatsblad 2001, 269) heeft geleid tot herziening van de Handreiking Luchtkwaliteit en Ruimtelijke Ordening (module verkeer). Bijgevoegd is een concept van de herziening van de Handreiking.

In de vergadering van de Provinciale Planologische Commissie (PPC) d.d. 11-07-2002, is het kader van de herziening van deze Handreiking voorgelegd ter advisering. In algemene zin werd er door de leden van de commissie positief op de handreiking gereageerd. Wel werd door de vertegenwoordiger van de VROM-inspectie een voorbehoud gemaakt wegens de op handen zijnde uitspraak van de Raad van State over het bestemmingsplan Ypenburg.

Inmiddels is deze uitspraak van de Raad van State bekend en is deze nader geanalyseerd. Deze uitspraak leidt mijns inziens niet tot wijziging van het voorgestelde beleidskader. Evenwel verneem ik gaarne uw standpunt hieromtrent. Tevens verneem ik graag of u mijn visie deelt dat de voorliggende Handreiking

KLOK 9/16/11 100103/3
Ham Herremans Van d'g
an d'LVU

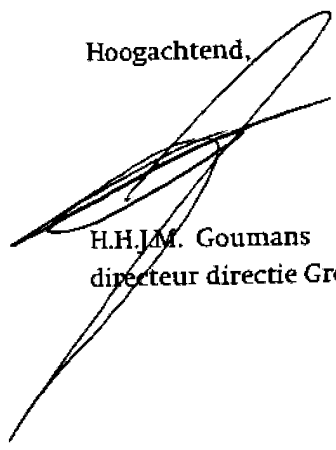
- graag reaktie
- is de 241
handreiking,
ook id rest v l
laad bewijba
eg ha het e
vrom hand-
reiking?
worden?

ONS KENMERK
Fout! Verwijzingsbron niet
gevonden.
PAGINA 2/2

Luchtkwaliteit en Ruimtelijke Ordening (module verkeer) past binnen het Besluit
luchtkwaliteit.

Een afschrift van deze brief hebben wij verstuurd aan de VROM-inspectie, dhr. mr.
W. Brugman (regio inspecteur Zuid-West)

Hoogachtend,

H.H.J.M. Goumans
directeur directie Groen, Water en Milieu

4. NOTA PLANBEOORDELING

4.1 INLEIDING

In de Nota Planbeoordeling 2002 is als richtlijn voor luchtkwaliteit het volgende opgenomen:

Bij het vaststellen van bestemmingsplannen is inzicht in de luchtkwaliteit vereist. In gebieden waar naar verwachting de indicator voor verkeersgerelateerde luchtverontreiniging – de grenswaarde van 40 µg/m³ stikstofdioxide jaargemiddelde – blijvend wordt overschreden zijn geen gevoelige bestemmingen zoals woningbouw toegestaan.

De praktische uitwerking van deze richtlijn is het volgende.

Lucht in ruimtelijke plannen

Als onderdeel van het hoofdstuk 'Milieu' in een bestemmingsplan vormt luchtkwaliteit één van de paragrafen. In sommige gevallen zal dit beperkt kunnen blijven tot:

1. het aangeven dat in het hele plangebied concentraties van verontreinigingen voorkomen die onder het niveau van de grenswaarde liggen⁷ en/of dat
2. in het betreffende plan geen gevoelige bestemmingen zijn opgenomen.

Indien zowel overschrijding van de grenswaarde optreedt én gevoelige bestemmingen in het plan zijn opgenomen doen zicht de twee volgende mogelijkheden zich voor.

4.2 GEEN GEVOELIGE BESTEMMING IN GEBIED MET GRENSWAARDE OVERSCHRIJDING

Indien in een gebied op één of meerdere delen grenswaarde(n) voor luchtkwaliteit worden overschreden, zal beoordeeld worden of gevoelige bestemmingen aanwezig zijn in dit deel van het plangebied. Wanneer dit niet het geval is (er zijn geen gevoelige bestemmingen geprojecteerd en/of aanwezig op locaties met concentraties luchtverontreiniging boven de grenswaarden) levert het plan geen knelpunt op voor luchtkwaliteit.

4.3 WEL GEVOELIGE BESTEMMING IN GEBIED MET GRENSWAARDE OVERSCHRIJDING

Indien in een bestemmingsplan gevoelige bestemmingen aanwezig en/of geprojecteerd zijn in gebieden waar de grenswaarden voor luchtkwaliteit worden

⁷ Bij niveaus van luchtverontreiniging onder de grenswaarde is het streven gevoelige bestemmingen te realiseren in die gebieden met de minste luchtverontreiniging.

overschreden doet zich een zeer ongewenste situatie voor. Enerzijds omdat hier overschrijding van de grenswaarde wordt geconstateerd die niet wordt of niet kan worden aangepakt. Anderzijds omdat gevoelige bestemmingen zouden worden belast met te hoge niveaus van luchtverontreiniging. Het realiseren of voortzetten van dit soort situaties is niet verantwoord. Er kunnen echter situaties zijn waarin dit onvermijdelijk is. Hierbij dient een zorgvuldige afweging te worden gemaakt, gebaseerd op een expliciete keuze. Aanvullend brongericht beleid zal moeten worden ontwikkeld en het is het noodzakelijk om in dergelijke situaties de betrokkenen op de hoogte te stellen. Overleg over dergelijke situaties met de provincie is gewenst. In uiterste gevallen wordt goedkeuring aan dergelijke bestemmingsplannen onthouden. De hardheidsgraad van deze opmerking is 'G2' (G2-opmerking: afhankelijk van de geleverde nadere argumentatie bij het vastgestelde plan geadviseerd kan worden het betreffende plandeel toch goed te keuren.)⁸ Bij de beoordeling van deze nadere argumentatie zijn specifieke situaties te onderscheiden.

Specifieke situaties

Voor saneringssituaties (locaties waar één of meer van de grenswaarden worden overschreden) voor luchtkwaliteit zal de prioriteit altijd liggen bij bron. Voor saneringssituaties zal op grond van het Besluit luchtkwaliteit door de gemeente een plan van aanpak worden opgesteld, zodat de niveaus van luchtverontreiniging dalen en wel aan de minimum eisen (i.c. de grenswaarde) voldoet. In het uiterste geval zou dit kunnen leiden tot het amoveren van de belaste gevoelige bestemmingen zijn.

In enkele specifieke situaties kan het onvermijdelijk blijken te zijn om gevoelige bestemmingen te bestemmen danwel te behouden in gebieden met grenswaarde overschrijding.

In die gevallen dat één van de specifieke situaties zich voordoet en er dus gevoelige bestemmingen gerealiseerd of gehandhaafd zullen blijven in gebieden waar de luchtkwaliteit slecht is – i.c. waar grenswaarden worden overschreden - wordt verwacht dat ten aanzien hiervan in de volgende kwaliteiten wordt voorzien:

1. aanvullend bronbeleid ontwikkelen
Bij overschrijding van de plandrempel zal op grond van het Besluit luchtkwaliteit een plan van aanpak worden ontwikkeld om te bereiken dat de niveaus van luchtverontreiniging in 2010 aan de grenswaarde voldoen. Het ruimtelijk plan en het plan van aanpak zullen op elkaar moeten aansluiten;
2. de stedenbouwkundige noodzaak aantonen
In het ruimtelijk plan zal de stedenbouwkundige noodzaak moeten zijn aangegeven.
3. Aan de gebruikers van de locatie zal volledige openheid gegeven moeten worden: dit kan door hen actief te benaderen over hun situatie ten aanzien van de luchtkwaliteit.

De volgende specifieke situaties kunnen, onder de genoemde voorwaarden positief bestemd worden:

⁸ Zie Nota Planbeoordeling

*Versterkt
Terugnijpe
naar 2010*

Anticiperen

Op grond van prognoses kan de verwachting worden uitgesproken dat in een gebied in de nabije toekomst de grenswaarden voor luchtkwaliteit niet meer worden overschreden. In deze gebieden kunnen gevoelige bestemmingen worden bestemd indien aan het einde van de planperiode van 10 jaar aan de grenswaarde wordt voldaan.

Voor de situaties langs rijkswegen en drukke provinciale wegen kan gebruik worden gemaakt van de Zonekaarten Luchtkwaliteit. Deze kaarten beschrijven de situaties voor 2000 en de prognoses 2010. Voor situaties die niet zijn berekend in de zonekaarten luchtkwaliteit kan gebruikt worden gemaakt van het CAR II model. Hoewel het model niet specifiek bestemd is voor gebruik bij ruimtelijke afwegingen is dit wel het model dat (noodgedwongen) hierbij gebruikt kan worden.

10 jr vs 2010

Bij de planontwikkeling mag worden geanticipeerd op de te verwachten situatie voor een periode van 10 jaar (planperiode). Hierbij wordt het gebied binnen de rand van de weg en de verwachte overschrijdingsafstand van het Global Competitions scenario (GC) voor 2010 beschouwd als bepalend scenario. Naast een prognose op grond van het GC-scenario is een toetsing mogelijk op grond van de plandrempel. Van situaties waar concentraties onder het niveau van de plandrempel (corresponderend met het jaar van de berekening) wordt berekend kan de verwachting worden uitgesproken dat **bij gelijk blijvende omstandigheden** in 2010 de grenswaarde zal worden bereikt. Wanneer er bijvoorbeeld een grote wijziging in verkeersaanbod wordt verwacht voor de betreffende locatie zal ook een prognose noodzakelijk zijn op grond van het GC-scenario.

Met de betrokken partners: i.c. het ministerie van VROM, Rijkswaterstaat, TNO en het RIVM worden op dit moment (najaar 2002) afspraken gemaakt over de uitgangspunten voor de modelberekening. Deze afspraken zullen leiden tot overeenstemming en eenduidigheid in de parameters die bij de modelberekeningen worden toegepast. Zodra de uitgangspunten zijn vastgesteld zullen de zonekaarten luchtkwaliteit hierop worden aangepast. Totdat de zonekaarten zijn aangepast kan gebruikt worden gemaakt van de zonekaarten luchtkwaliteit (GC-scenario 2010), die in november 2002 door de provincie zullen worden verspreid.

Bestaand versus nieuw

In geval van conserverende bestemmingsplannen kan de aanwezigheid van bestaande gevoelige bestemmingen in gebieden met slechte luchtkwaliteit - uitgaande van de genoemde kwaliteitseisen - mogelijk zijn. Het bereiken van een situatie waarbij er geen gevoelige bestemming aanwezig is in een gebied met een slechte luchtkwaliteit zal echter de voorkeur verdienen.

Herstructurering

In geval van herstructurering, waarbij wordt gestreefd naar een vermindering van het aantal blootgestelden (richtlijn is een verlaging van het aantal blootgestelden

met 20%), kan de aanwezigheid van gevoelige bestemmingen in gebieden met een slechte luchtkwaliteit- uitgaande van de genoemde kwaliteitseisen - acceptabel zijn. In situaties waar herstructurering aan de orde is zal voor het hele gebied een forse verbetering van de situatie aan de orde moeten zijn. Parallel hieraan zal het plan van aanpak op grond van het Besluit luchtkwaliteit moeten leiden tot een algehele verbetering van de situatie ten aanzien van luchtkwaliteit.

Inbreiding

Ingeval inbreiding aan de orde is: het opvullen van een openplek in een bestaande bebouwde kom langs een verkeersas met slechte luchtkwaliteit kan met in achtname van de genoemde kwaliteitseisen acceptabel zijn.

18/06

dep 2016
16060312

VROM

Directoraat-Generaal Milieu
Directie Lokale Milieukwaliteit en Verkeer
Leefomgevingskwaliteit

Drs. J.A. Verspoor
Kamer A 10 32
Interne postcode IPC 635

Telefoon 070-3394968
Fax 070-3391280
hans.verspoor@minvrom.nl

de Staatssecretaris

19 JUNI 2003

nota

Handreiking luchtkwaliteit en ruimtelijke ordening Zuid-Holland

Datum
18 JUNI 2003

Kenmerk
LMV2003.052949

Afschrift aan auteur en archief

Paraaf auteur
18/6

Paraaf dLMV
18/6

Paraaf hRM
18/6

Paraaf DGR
akke.
Quint

Paraaf DGW
akke.
Dobbelaere

Paraaf VI akke.
Frooscholte

BSG 18/6
CB

Doel van de nota

Ter ondertekening voorleggen van een brief aan het College van GS van Zuid-Holland waarin gereageerd wordt op de concept-handreiking Luchtkwaliteit en Ruimtelijke Ordening, module Verkeer van deze provincie.

Samenvatting

Bij toetsing van ruimtelijke plannen aan het Besluit luchtkwaliteit (Blk) is een aantal interpretatievraagstukken aan het licht gekomen. De provincie Zuid-Holland heeft een lijn geformuleerd om met zaken als gevoelige bestemmingen, anticipatie op toekomstige ontwikkelingen, herstructurering en inbreiding om te gaan. Alvorens die lijn definitief vast te stellen heeft de provincie uw oordeel over deze lijn gevraagd. Naar aanleiding van dit verzoek en van concrete discussies is een notitie opgesteld getiteld Luchtkwaliteit en ruimtelijke ordening. Deze is besproken in de Stas-staf van 22 april 2003. Daar is met de notitie ingestemd, maar ook afgesproken op enkele punten (10-jaarspersiode bij anticipatie, bepaling van wat als forse verbetering bij herstructurering wordt beschouwd) nog met verder uitgewerkte voorstellen te komen. Het zou echter te lang duren daarop te wachten met de beantwoording van de vraag van de provincie Zuid-Holland. In bijgevoegde concept-antwoordbrief stemt u op hoofdlijnen in met de handreiking van de provincie.

In de brief wordt ingegaan op het omgaan met gevoelige bestemmingen en op herstructurering en inbreiding. Wat betreft gevoelige bestemmingen is het van belang te constateren dat de EU-richtlijn (en dus ook het Besluit Luchtkwaliteit) uitgaat van toepassing op het hele grondgebied

Paraaf (p)SG

18/6

de Directeur-Generaal Milieubeheer

ir. J. van der Vlist

van de lidstaat en dat alleen de werkplek is uitgezonderd. In Brussel is de toespitsing op gevoelige bestemmingen aangekaart, maar ondervindt nog slechts beperkte steun. Deze keuze loopt dus vooruit op een hierover te voeren discussie in EU-kader. Aan de andere kant is het niet realistisch om naleving van de normen uit het Blk te eisen in het buitengebied of op plekken waar mensen slechts korte tijd verblijven. Een dergelijk beleid zou contraproductief uitwerken op de uitvoering van het luchtkwaliteitsbeleid in het algemeen.

Wat betreft de herstructureringslocaties geldt dat hier sprake kan zijn van het in stand blijven van overschrijdingssituaties na 2010. Echter wanneer bij de herstructurering wordt gestreefd naar een vermindering van het aantal blootgesteld en dat in een plan van aanpak wordt vastgelegd, is er sprake van een beter resultaat, dan wanneer zo'n gebied in het geheel niet wordt aangepakt. De formulering die de provincie kiest voor het beoordelen van inbreidingslocaties laat nog veel vragen open. Daarom is voorgesteld dergelijke locaties, als die van enige omvang zijn, in een bredere context te bezien en ze op dezelfde wijze te behandelen als herstructureringslocaties. Voor kleine bouwplannen wordt voorgesteld die te beperken tot vervangende nieuwbouw.

In het overleg met de VROM-Inspectie is het spanningsveld naar voren gekomen dat uit een oogpunt van handhaafbaarheid strikte en heldere richtlijnen over wat wel en niet kan de voorkeur verdienen, terwijl aan de andere kant de ervaring met o.a. de Wet geluidhinder leert dat voor het inspelen op de specifieke lokale situatie een stukje door het lokale bestuur te verantwoorden interpretatieruimte van belang is. Met dit laatste is in de brief aan de provincie rekening gehouden. Daarbij geldt wel dat al werkend met deze richtlijnen ervaring wordt opgebouwd en de toepassing van het Besluit luchtkwaliteit in concrete situaties steeds duidelijker wordt.

Politieke relevantie

De lijn die nu richting provincie Zuid-Holland wordt uitgezet, zal samen met nog enkele andere uit te werken interpretatiepunten gaan gelden als een landelijke richtlijn bij de beoordeling van ruimtelijke plannen. Te zijner tijd zullen deze uitspraken in de wettelijke regeling worden verwerkt. Daarbij kan spanning ontstaan met de EU-regelgeving, zeker nu het op dit moment nog moeilijk te voorspellen is wat de uitkomsten van de EU-evaluatie zullen zijn.

Beslispunten

De concept-brief aan GS-Zuid-Holland ondertekenen.

Toelichting

geen